

Rom 8, 28

28: Og vi vet at alle ting virker sammen til det gode for dem som elsker Gud, for dem som er kalt etter hans rådslutning.

Her får vi ennå et forhold som trøst i alle våre "svakheter"/skrøpeligheit (v. 26), og gjennom alle slags lidelser (v. 18). I vår skrøpeligheit er det vanligvis vår største bekymring hvordan vi skal kunne stå fast i nåden inntil enden, til den herligheten som skal bli åpenbart på oss. I teksten foran har Paulus sagt at i disse våre "svakheter" har vi først og fremst den trøsten at Ånden selv er med oss, "hjelper oss i våre svakheter, og går i forbønn for oss med sukk som ikke kan uttrykkes med ord". Likeså at "han som gransker hjertene, vet hva Åndens sinnelag er". Og at han da også både hører og bønnehører disse sukkene (v. 26, 27). I tillegg til denne herlige trøsten kommer han nå her med en stor og markert trøst. Han minner oss om at også alt det som skjer med oss, mens vi lever her på jord, skal virke sammen til det beste for oss. Likeså sikkert som at det er Gud som har kalt oss til frelse, så sørger han nå også for at det ikke skal være noe som skal kunne forhindre, men tvert imot alt bare virke sammen til at målet blir nådd. Dette er sammenhengen i denne delen av kapitlet, v. 28-39.

Paulus begynner dette verset med: "Og vi vet ...". Med dette ordvalget synes han å ville sette denne trøsten (om Guds omsorg) opp mot det han sa i v. 26 - om hva vi ikke vet, nemlig: "hva vi skal be om slik vi burde". Som om han ville si at selv om vi slett ikke alltid vet å be om det vi trenger, så vet vi derimot at Gud alltid leder allting slik vi trenger det. Når vi i vår skrøpeligheit ikke en gang kan be rett, så bør vi isteden være stille, og tro og hvile i Guds egen faderlige omsorg for oss. Han sørger for at det ikke skjer noe som kan skade hans utvalgte barn. For alle ting må virke sammen til det gode for dem. Og dette "vet vi". Dette ser vi ikke bare med øynene våre. Nei, denne trøsten må vi bare eie gjennom noe vi vet; - den levende troens visshet om Gud, hans makt, hans kjærlighet og trofasthet.

For vi skal ikke se, kjenne og mene dette etter vår egen fornuft og tanker. Fordi vi ennå, på tross av alle Åndens sukk i oss, tvert imot ser mye vondt fortsetter å herje i og med oss. Vårt eget forderv er der ennå. Ja, er bare mer og mer følbart. Djevelens og verdens ondskap og forførelser omgir oss fremdeles, like forferdelig som noen gang tidligere. Og alle slags lidelser, bekymringer og farer plager og forskrekker oss ennå. Dette gjør at vi verken ser at Gud hører våre bønner eller Åndens usigelige sukk.

Nei, her kreves det at vi vet noe. At vi holder fast på en bestemt hemmelighet i hjertet vårt: Dette at Gud sørger for oss, slik at alt det som bekymrer oss ikke skal skade eller skille oss fra nåden. Tvert imot skal det virke sammen til det gode for oss. Til større våkenhet, bønn, tro, tålmodighet, og lengt etter himmelen. Dette må vi vite.

Og hva er så grunnlaget for at dette vet vi? Jo, ikke bare Ordets vitnesbyrd, mange helliges eksempler og vår egen erfaring. Men spesielt de faste og urokkelige sannhetene som nå oppsummeres videre ut i kapitlet: Guds evige utvelgelse, Guds og Kristi kjærlighet og den fullkomne forsoningen, v. 29-34. Men her gjelder ikke en død og kraftløs forstandsmessig overbevisning, men en levende tros visshet, som gir trøst og kraft i alle mulige prøvelser. Her er det en visshet som gjør at Paulus i fortsettelsen av kapitlet utfordrer alt som finnes i denne verden, og forsikrer om at han er viss på at ingen ting skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet. Dette er den levende troens visshet. Vi kan se kristne som har stor åndelig forstand, bli så slått over ende i prøvelsene. Ser at de mister all trøst og fred. Men da vitner dette om mangler ved selve troen, det levende kjennskapet til Gud.

Det må altså være svært viktig å legge godt merke til hva det er vi får lære her om hva som er selve grunnlaget for vår tro og vår trøst. Som ikke hviler på noe hos oss, - men på Gud selv, hans allmakt, hans kjærlighet og trofasthet. Den som kjenner Gud, han vet noe som hjelper ham, og frelser ham i all nød. Og hva er det så vi vet? Jo, Paulus sier:

... at alle ting virker sammen til det gode for dem som elsker Gud. Å, så herlig og fullt av trøst! Er dette virkelig mulig og sant? Tenk, "alle ting" skal virke sammen til det gode for Guds barn! Da må det jo være et stort nådeunder fra Gud selv. Men så vil nok mange spørre om ordene "alle ting" virkelig kan tas i sin fulle og ubegrensede betydning. Ordet sier klart "alle ting" (panta). Mange vil likevel ha det til at ordet ikke skal oppfattes så ubegrenset som det lyder, men bare sikter til våre plager. F. eks. sier Calvin om denne teksten: "Her bør en være klar over at Paulus bare taler om lidelsene. Augustins anmerkning, om den enn i seg selv er rett, kan derfor ikke anvendes på dette stedet så en kunne tro at selv de syndene som de kristne ennå bærer på, skulle Gud bruke slik at de heller kom til å tjene til deres frelse, enn til å skade dem". Rett nok har Paulus i v. 18 nevnt "lidelsene i den nåværende tid". Men i v. 26 har han også begynt å trøste oss mot våre "svakheter". Hvis vi ser på det som er skrevet foran, kan det derfor være all grunn til at også disse "svakhetene" bør komme inn under "alle ting".

Men det som er helt sikkert, er at apostelen gjennom det hele har talt særdeles omfattende og bredt om alle Guds barns prøvelser og skrøpeligheter. Derfor er det all grunn til å vente at når han nå skal komme med et trøstens ord, så vil det sammenfatte alt som noen gang kan komme til å bekymre dem. Han har skildret de som tror med uttrykk som "Guds arvinger" og "Kristi medarvinger". Og at de er arvinger til en herlighet som gjør at alle dette livets lidelser bare blir som ingenting. Videre har han nevnt mange grunnsannheter som gir dem visshet om den herligheten som venter dem. At hele skapningen lengter etter at Guds barn skal bli åpenbart, deres egne sukk etter det samme, Åndens veldige hjelp osv. Er det noe av dette som skulle få oss til å vente at han nå, i en endelig oppsummering, skulle si at alt - men med enkelte unntak - ved Guds mektige og nådige ledelse skulle virke sammen til det beste? Er det for mye å tro dette om "Guds arvinger" og "Kristi medarvinger", som lever i Den Gode Hyrdes omsorg, og har den store ære at Den Hellige Ånd bor i hjertet deres?

Bare dette mer overfladiske øyekastet på teksten foran, gir oss all grunn til å oppfatte ordene "alle ting" i deres fulle og vidtrekkende mening.

Men her er også to konkrete forhold som overbeviser oss om at hvis det skulle være slik at dette bare omfatter plagene/lidelsene, så må det da også omfatte det som er den største lidelsen for Guds barn: synden! For det første er synden en plage, en lidelse for disse "som elsker Gud". Ikke noe de gjør frivillig. Og det er bare når synden er blitt en lidelse, at den virker sammen til det gode for deg. For da blir den til tukt og ydmykelse, og driver til økt våkenhet og bønn, og til flittigere bruk av alle nådens midler. Hvis ikke synden har den virkningen på deg at den driver deg til nådestolen, og Ordet og bønnen blir mer og mer nødvendig for deg. Men at den tvert imot heller trekker deg bort fra alt slikt, og bedrar din sjel så du ikke lenger behøver Gud og disse nådemidlene - Nei, da virker det slett ikke sammen til det beste - men blir en forferdelig skade - for deg. Men de som elsker Gud derimot, lider under synden. Ja, i syndene sine har de sin bitreste lidelse. Og da virker det virkelig sammen til det gode for dem.

Det andre forholdet som viser at Paulus også inkluderer synden i uttrykket "alle ting", ligger i den sammenheng det er mellom denne teksten og det som følger etterpå, i dette kapitlet. Vær klar over at det emnet Paulus tar opp her er trøsten til de som tror, i spørsmålet om å få bli i Guds kjærlighet inntil enden. Og det fortsetter han med helt til slutten av dette kapitlet. I dette v. 28 og de to påfølgende versene holder han først fram for oss den største grunnsannheten for vår trøst i dette spørsmålet: Guds evige utvelgelse. Som en følge av dette fortsetter han i v. 31 og 32: "Hvis Gud er for oss, hvem kan da være imot oss? Han som ikke sparte sin egen Sønn" ... osv. I v. 33 regner han så opp de ting vi bekymrer oss mest for, som kunne sette oss i tvil om vår nådestand. Dette fortsetter han med til det siste verset i kapitlet. Men det første og største av disse forholdene som bekymrer, er sikkert og visst synden. For i v. 33 sier han: "Hvem vil komme med anklage ...?", og i v. 34: "Hvem er den som fordømmer?" Og med slike ordvalg må det jo nettopp være vår bekymring over synden, han sikter til. For uttrykkene "anklage" og "fordømme" er jo bare aktuelle overfor synd!

Deretter oppsummerer han flere ting som bekymrer oss; såsom trengsel, angst, forfølgelse, hungersnød, nakenhet, fare eller sverd. Ting vi nå er oppe i, eller noe som forestår. Dette "trengselsregisteret" viser jo tydelig nok hva apostelen legger i uttrykket "alle ting". Men det første han nevnte her (v. 33) var altså anklage. Og det forekommer som nevnt bare i forbindelse med synd eller lovbrudd. Da må jo også synden være inkludert i den forsikringen han går ut med, om at ikke noen, eller noe som helst "kan da være imot oss, når Gud er for oss". Og ingenting "skal være i stand til å skille oss fra Guds kjærlighet, den som er i Kristus Jesus, vår Herre". Det samme gjelder vår tekst, når det heter at "alle ting virker sammen til det gode" for dem som elsker Gud.

"alle ting virker sammen til det gode for dem ..." - virker sammen til vårt evige gode, til sjelens beste, til og med til dens forherligelse (v. 30). Og dette, sier Paulus, gjelder "alle ting", uten unntak. Dette er jo en overmåte nådefull sannhet! Her uttaler altså apostelen at uansett hvor stort problem som

ligger i de forskjellige situasjonene Guds barn møter i livet, så skal alt sammen bare virke sammen så de oppdras for himmelen. Men at alt dette altså må tjene Guds barn, det blir bare åpenbart hvis vi holder klart for oss at Gud er den som styrer og regjerer over alle ting. Den store og allmektige Gud er opphavet til alt som er skapt, og eneheriker over alt sammen. Alt utvikler seg og foregår bare slik som han påbyr eller tillater. Enten det nå gjelder engler, gode eller onde mennesker, dyrene på marken, eller den livløse naturen. Alt regjeres fra hans hånd. Gud kan bruke alt det han har skapt til å skade eller plage sine fiender. Men på samme måte kan han også, når han møter oss i sin omsorg, befale alt han har skapt til å stå til tjeneste for oss. Gjennom profeten sier han: "På den dag vil jeg gjøre en pakt for dem med markens dyr og med himmelens fugler og med jordens kryp. Bue og sverd og krig vil jeg bryte sønder og utrydde av landet. Jeg vil la dem bo i trygghet".

Og når det gjelder menneskene, sies det: "Når Herren har behag i en manns ferd, da gjør han det slik at selv hans fiender holder fred med ham" (Ord 16: 7). Selv ikke Satan kunne påføre Job mer vondt enn det Gud hadde bestemt for ham. Slik regjerer Gud over alle ting. Dette er den dypeste grunnen til at alle ting må virke sammen til det gode for Guds barn. Når Den Allmektige Gud er deres venn, finnes det ingen ting som tenkes kan, uten at det må samvirke til det gode for dem. Alle Guds egenskaper er vår garanti for dette. Hans allmakt gjør at han er i stand til å lede og regjere alt. Hans allvitenskap gjør at han vet så godt hva som er nyttig og skadelig for hver enkelt. Hans kjærlighet gjør at han ikke tillater noe som helst å skade dem som elsker ham, osv. Augustin sier: "Så god er Gud, at han ikke ville sende oss noe som helst vondt - hvis han ikke alltid var i stand til å framtvinge noe godt fra alt det som er vondt".

At lidelser og vanskeligheter spesielt er noe som samvirker til det gode for Guds barn, det er noe Skriften taler om over alt. David sier: "Før jeg ble ydmyket, fór jeg vill, men nå holder jeg ditt ord", "Det er godt for meg at jeg ble ydmyket, så jeg kunne lære dine forskrifter" (Sal 119: 67, 71). Og apostelen Paulus sier at "trengselen virker tålmodighet" (Rom 5: 3), og "ingen tuktt synes å være til glede mens den står på, men bare smertefull. Men etterpå skaper den rettferdighetens fredfulle frukt hos dem som er blitt oppdratt ved den". Gud "tukter oss til vårt beste, så vi kan få del i hans hellighet" (Heb 12: 11, 10). Paulus var selv et eksempel på dette. Det ble gitt ham en torn i kjødet, for å døde fristelsen som arbeidet i ham til å bli hovmodig. Apostelen Peter taler om det samme. Han taler om at vi "om så skal være, opplever sorg ved mange forskjellige prøvelser" (1Pet 1: 6). Og til disse "mange forskjellige prøvelser" hører selvsagt også den kamp og de prøvelsene vi har på grunn av synden, vårt onde kjød og djevelens og verdens fristelser.

Å, hvor mye sukker ikke Guds barn, både dag og natt, under kampen og lidelsene, som ofte er så svære at de ikke kan tale om det til noen dødelig. I det sjuende kapitlet har apostelen gått grundig inn på hvordan han, på tross av at han "fryder seg i Guds lov etter det indre menneske", "så en annen lov i lemmene sine, som lå i strid med loven som var i hans sinn, og tok ham til fange under syndens lov som var i lemmene hans" (Rom 7: 22-23). Her skildrer han alle de helliges bitre erfaring. Og dette gjør at Paulus, som ellers ikke klaget over sine lidelser, likevel når det gjelder denne erkjennelsen av nøden over synden, bryter ut i et skrik, et sukk: "Å, jeg elendige menneske! Hvem skal fri meg ut fra

dette dødens legeme?" Og selv om mange Guds barn ikke er like vare overfor synden som Paulus, bekjenner de likevel at de nok ville kunne holde ut ennå en tid på jorden, om det bare var for alle de andre lidelsene. Men på grunn av synden, som aldri vil la dem i fred, kunne de ofte ønske de ble løst fra dette tunge og jammerlige livet.

Men når synden altså er så stor en lidelse for Guds barn, da må den jo også kunne tjene til at vi tuktes. Til å døde det gamle menneskets sterkeste tilbøyeligheter; selvtilfredsstillelsen, stolthet, verdslighet og forfengeligheit m. m. Til å drive oss til Gud med alvorlige rop om all nåde til hjelp. Og til en dypere erkjennelse av hva vi eier i Kristus og hans dyrebare forsoning. Ja, til stadig å trenge dypere inn i evangeliets hemmeligheter. Og at vi får mer og mer avsky for dette halve og syndige livet, og lengter etter det evige. Men hvis den plagsomme synden får virke dette, da må den også virke sammen med nådens midler, til det gode for oss.

Luther sier: "Ikke bare den plagen vi opplever, og som påføres oss av andre, men også det onde som vi selv gjør - må tjene til det gode for oss. Hvordan kan det skje? sier du. Jo, ved at et Guds barn, når det ser sitt fall, gjennom dette får nød for sin synd, og ydmykes. Og deretter drives til Gud med inntrengende og inderlige rop. Det samme skjer på grunn av vår onde natur, som ennå bor i kjødet vårt. Det virker at vi blir fortvilet over oss selv, dømmes oss selv, og sier med Paulus: "Å, jeg elendige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme?" (Rom 7: 24). Dermed vokser troen gjennom syndenes forlatelse og all skrupeligheten som ennå finnes i kjødet vårt" (Iflg. W. 1 S. 1, 994). En av våre eldre kirkefedre sier:

"Synden har vært mer nyttig for meg enn min rettferdighet. For min rettferdighet gjorde meg til en stolt, selvopptatt og ufordragelig kristen. Men synden min har gjort meg til en fattig og ydmyket nådetigger ved Jesu føtter".

Men når synden på denne måten virkelig samvirker til det gode, er ikke synden da rett og slett et gode? Slik kunne kanskje noen fristes til å tenke. Burde vi ikke da bare fortsette å synde, når det tross alt kommer noe godt ut av det? Da viser vi til de svarene apostelen allerede har gitt på slike ugudelige og hedenske tanker, i kap. 3: 6-8, og 6: 1, 2, 15, 16. I tillegg skal vi huske på at apostelen ikke har sagt at alt samvirker til det gode for alle mennesker. Som om det også skulle gjelde for dem som har fred, og trives i synden. Nei, når han uttaler dette at alle ting virker sammen til det gode, så fortsetter han med den uttrykkelige betingelsen: for dem som elsker Gud. Og de som elsker Gud, de spør ikke om de bare kan fortsette å synde, fortsette å handle mot sin Guds vilje og bryte hans bud. Nei, uansett hvor sterk begjæret etter å synde ennå måtte herje i dem, så vil disse begjærene og synden forferde og plage dem, slik vi allerede har nevnt. Og det er jo akkurat slik synden blir en tuktt for dem. Ja, den hardeste tukten de opplever. Det blir ikke noe som helst på denne jord som gjør at de sukker og lengter etter å bli fri fra dette dødens legeme, som nettopp synden.

Av og til hører vi denne verdens barn, lettsindige og selvsikre mennesker, sitere dette: "Alt skal jo virke sammen til det gode". Å, om de bare visste hvordan de bedrar seg selv i dette! Hvis bare de med dette mente at til sist skal alt virke sammen til Guds evige ære, så var det sant nok. For til og med den strenge fordømmelsen som rammer dem som ikke vil angre og vende om, skal ganske visst også være med og opphøye den evige Gud. Men like visst er det at alle ting langt fra skal tjene til det beste for dem selv. Nei, like sant som det apostelen sier her, at alle ting skal virke sammen til det gode for dem som elsker Gud, slik at også synden tjener til å oppdra dem - like sikkert er det at alle ting bare virker sammen til det verste for dem som ikke elsker Gud, men bare vil være i synden.

Vi har talende eksempler i Sauls og Davids liv, på hvordan alle ting virker motsatt på forskjellige personer. David falt i forferdelig synd. Men gjennom synden ble han drevet til en dypere sønderknuselse. Til en langt dypere erfaring av sitt naturlige forderv og sitt bedragerske hjerte. Og til å lovprise Guds rettferdighet langt mer enn tidligere. Mens derimot Sauls synder, og alt det Gud sendte i hans vei, bare gjorde at han ble mer og mer forherdet i sin ugudelighet. Og det endte med fortvilelse og selvmord. Samme forskjell på hva synden førte til, finner vi hos Peter og Judas. Mens Peter gråter bittert over sin synd, og får bli i Guds nåde, blir bare Judas mer forherdet, og ender som Saul; i selvmord. Vi har mange fler eksempler både i Skriften og vår daglige erfaring, som bekrefter Davids ord: "Herren verner alle som elsker ham, men alle de onde vil han ødelegge" (Sal 145: 20).

Men selv Guds barn er altså alltid i fare for det gamle hjertets og djevelens bedrag. Gjennom langvarige fristelser kan det trøtte ut ånden. Og denne tanken kan også snike seg inn hos dem: "Når til og med synden tjener til det beste, da behøver jeg vel ikke være så redd for den". Men da er det nok nødvendig å holde klart for seg, det vi allerede har nevnt, at synden slett ikke tjener til noen nytte for oss, hvis vi begynner å unnskyldes, eller holder med den. For da forherdes hjertet, og da tjener tvert imot synden til det verste for oss. Synden er i seg selv alltid det aller største ondet. Det er alltid farlig å tenke, tale eller gjøre noe som strider mot Guds alvorlige bud og forbud. Derfor må vi alltid se på all synd med forskrekkelse, på samme måte som den i seg selv er under evig straff. At synden likevel kan vendes til det gode, er bare Guds underbare verk, og kan på ingen måte unnskyldes synden. Skulle vi, fordi Gud kan vende det onde til det gode, møte synden i lettsindighet, eller anse den for noe godt? Da ville det jo være akkurat som om vi sa det var godt at de ugudelige forfølger Guds barn, fordi forfølgelsen tjener til det gode for dem -! Nei, synden vil alltid være noe ondt som vi aldri kan være redd nok for, aldri kan være nok på vakt overfor, så vi våker og ber. Og det er bare så lenge vi lever slik, at den vil tjene til det beste for oss.

"for dem som elsker Gud". Dette er altså betingelsen for det nåderike forholdet, at alt må virke sammen til vårt beste. Men da må det jo være veldig viktig for oss å undersøke om vi virkelig er blant dem som elsker Gud. Og når vi skal prøve oss selv i dette, er det om å gjøre at vi er redd for vårt eget falske hjerte og fiendens bedrag, - hvis Gud skal få vist oss sin sannhet i dette spørsmålet. Her hjelper det ikke at vi selv står og forsikrer at selvfølgelig elsker vi Gud. Det må bevises i kraften og sannheten. Hele verden vil gjerne det skal hete at de elsker Gud, samtidig som de går selvsikre og sorgløse sine egne veier, og tjener sine avguder. De spør ikke en gang etter hva som er Guds vilje. Men Skriften sier

at "dette er Guds kjærlighet, at vi holder hans bud". I dette skal vi altså se beviset på hvordan det står til. Og det å "holde Guds bud" betyr da slett ikke at vi fullkomment kan oppfylle loven. For det apostelen mener med ordet "holde" betyr noe ganske annet, nemlig å "akte på", "konsentrere sin oppmerksomhet mot". Det å holde Guds bud, betyr da altså at Guds bud er blitt viktige, ja, hellige og kjære for vårt hjerte. Det er blitt den avgjørende veiviseren for hele vårt indre og ytre liv.

Lovet være Gud, for at det virkelig også finnes et slikt folk på denne jord. Et folk som først og sist "kommer hans bud i hu, så de gjør etter dem". Som "grunner på hans lov dag og natt", og lider slik hver gang de viker av fra Guds bud at det vitner om hvordan selve hjerteforholdet til de hellige budene er. Slik har de det, de som elsker Gud. Skriften vitner tydelig og klart om at det er umulig at noen kan elske Gud, uten at de først ved gjenfødelsen er blitt et nytt menneske. Det er umulig for det naturlige menneske. "Kjødets sinnelag (attrå) er fiendskap mot Gud, for det bøyer seg ikke inn under Guds lov, og har heller ikke evne til å gjøre det" (v. 7).

Det er først når er menneske kjenner sin fortapte tilstand, og får ta imot all Guds nåde og vennskap, - det er først da det begynner å elske Gud. Da får det et nytt hjerte som videre i livet er knyttet til Gud, slik at han blir redd for alt som vil dra ham vekk fra Gud.

Nå ser du hvordan vi ut fra dette verset som vi nå taler om, kan finne ut av om det er slik at vi elsker Gud og holder hans bud. Apostelen sier altså at "for dem som elsker Gud virker alt sammen til det gode". Men dette gjelder jo også om vi snur på det, og sier at de elsker virkelig Gud, de som alt virker sammen til det gode for, dvs. de som gjennom alle ting føres til Gud. For det er bare det som fører oss til Gud, som tjener til vårt beste. Da elsker du altså Gud på rett måte, hvis alt; både godt og vondt, det som er herlig og det som er bittert, fører deg til Gud, til Ordet, til bønnen, til alt som tilhører Gud og hans rike. Vi har allerede minnet om David. Han var "en mann etter Guds hjerte". Han kunne si i sannhet: "Herre, jeg har deg hjertelig kjær, du min styrke! Herren er min klippe og min festning, min frelser" osv. Men legg da også merke til hvordan alt som møtte ham i livet førte ham til Gud! Kom han i nød, så skyndte han seg til Gud i sukk og bønn. Opplevde han glede, da vendte han seg til Gud med lovprisning og takksigelse. Se på et lite barn som elsker sin mor. Både sorg og glede får det til å vende seg i samme retning; Til sin elskede mor! Blir det skremt, så løper det til sin mor. Opplever det noe gledelig, så skal dette også straks fortelles til mor. Slik er det også med dem som elsker Gud rett. Alt fører dem til ham.

At sorg og lidelse, fristelse og det som skremmer oss, driver oss til Gud, det kan en nokså lett forstå og holde klart for seg. Men det som er et langt mer underlig tegn på et hjerte som tror, er forholdet til ting som for det naturlige menneske slett ikke fører tanken hen på Gud. Ting som i seg selv fengsler hjertet, såsom lykke, rikdom, ære og medgang. Slike forhold driver også Guds barn til deres Far. Ikke bare for å takke ham. Nei, i frykt roper og ber de om hans nåde og beskyttelse. For det som i seg selv aller mest er egnet til å friste og bedra oss, det driver oss aller mest til å fly til Gud og hans nådemidler - hvis ånden er edru og våker -! Og hva skulle vi så ha igjen, som ikke skulle føre oss til

Gud, og dermed "virke sammen til det gode for oss"? Er det sorg eller ulykke som møter meg, da vekkes jeg fra tankeløshet, og flyr til Gud. Kommer det en uventet lykke, da løper jeg også til Gud. Dels med takk, men dels også i frykt og bønn om å bli bevart fra bedraget. Blir hjertet mitt støtt gjennom bespottelse, da flyr jeg til Gud som er min trøst. Men blir jeg æret og opphøyet (2Kor 6: 8), da frykter jeg for mitt hjertes tilstand, og roper til Gud. Faller jeg i synd, da blir jeg redd og gråter som Peter. Men får jeg nåde til å gjøre noe godt, da blir jeg redd for hvordan mitt hjerte tar dette.

Hva skulle det være som ikke tjener til det gode for et slikt menneske? Her ser vi da en viss naturlig årsak til at alle ting virker sammen til det gode for dem som elsker Gud. Men den grunnleggende årsaken er tross alt, som vi tidligere har sagt, at Gud er deres allmektige og trofaste Fader, som sørger for sine barn. Når vår ånd ikke er våken nok, så sender han oss mange slags prøvelser; en torn i kjødet, en Satans engel, en pinende fristelse, et ondt menneske, en bitter sorg, en uventet glede. Kort sagt: noe som vekker oss fra dvalen og fører oss tilbake til Gud. Den dypeste årsaken bak denne forunderlige nåden, at alt virker sammen til det gode for Guds barn, ligger altså i Gud selv og hans urokkelige mål og omsorg for å føre dem fram til evig liv hos ham. Og det er dette apostelen tenker på, når han fortsetter:

for dem som er kalt etter hans rådslutning. Dette er ennå en betegnelse, en skildring, av dem som "alt virker sammen til det gode" for. Og i dette ser vi hva som er den egentlige grunnen til dette nåderike forholdet. Alt virker sammen til det gode for dem som elsker Gud. Og disse er alltid noen som er kalt etter Guds evige, nådige rådslutning. Derfor er det da Gud må ha en spesiell omsorg for dem. Derfor vil han også alltid lede alle ting til det beste for dem, slik at de virkelig én gang skal innta det riket han har kalt dem til. For dette at de er kristne, og så langt hver enkelt har nådd i sin helliggjørelse, er sannelig ikke noe som har skjedd på tilfeldig vis! Først og fremst er de så visst ikke blitt det av seg selv. For det andre: Hvis Gud har kalt dem til omvendelse og tro, så har dette sikkert nok ikke skjedd fullstendig tilfeldig, eller uten noe mål og hensikt. Det må ganske sikkert ha vært hans hensikt å fullbyrde verket, og føre dem helt fram til sitt rikes herlighet (v. 30). Men da skal han også selv sørge for at ingen makt eller vold skal kunne skille dem fra hans kjærlighet. Men at, tvert imot, alt skal virke sammen så det store målet nåes. Dette er den trøsten Paulus vil gi oss her. Slik hvem som vil, kan se det av sammenhengen (v. 28-31, 38, 39).

"hans rådslutning". Mange andre steder i Skriften viser hva Paulus mener med "hans rådslutning". Her i vår tekst ser vi bare at det ikke er det samme som at han "forut har bestemt" en person, slik det omtales i v. 30. For det ordet Paulus bruker her, er et helt annet enn der. Men vi skal også straks være klar over at med den kjeden av nådehandlinger som oppsummeres i v. 29-30, vil apostelen bare vise den orden, den rekkefølge Gud bruker i sin nåde, på dem han "forut har bestemt", og derfor også "kalt" til å bli frelst. (se nærmere forklaring under v. 29-30). Men spesielt av Ef 3: 11, sammenliknet med Ef 1: 4 og 2Tim 1: 9, ser vi at med "Hans rådslutning" mener apostelen den avgjørelsen Gud i evigheten har besluttet, om å frelse oss gjennom Kristus. For i Ef 3: 11 sier han, iflg. gr. teksten: "etter den rådslutning av evighet, som han iverksatte i Kristus Jesus, vår Herre". Og i Ef 1: 4 sies det at Gud "har utvalgt oss i ham (Kristus) før verdens grunnvoll ble lagt". Så sier også Paulus i

2Tim 1: 9: "Han som har frelst oss og kalt oss med et hellig kall, ikke etter våre gjerninger, men etter sin egen rådslutning og nåde, den som ble gitt oss i Kristus Jesus fra evige tider av".

Slike skriftsteder viser at apostelen med uttrykket "hans rådslutning" ikke mener noen personlig utvelgelse. Men den generelle, allmenne, nådens rådslutning om at menneskene skulle frelses gjennom Kristus. Gud, den eneste som er virkelig vis, den rettferdige og barmhjertige, Skaperen av og Faderen for alt som heter far i himmel og på jord, forutså i sin evige allvitenhet hva som ville skje. Hans bilde; mennesket kunne blitt værende i denne tilstand gjennom den rettferdighet og lydighet det ble skapt med. Men Gud så hvordan de skulle falle ut av hans bilde, og styrte seg ut i evig død og fordømmelse. Derfor besluttet han, - før han lot denne betydningsfulle menneskehet tre fram fra sin skaperhånd - at han skulle selv sørge for deres frelse, ved å gi dem en mellommann, en stedfortreder som i sin person skulle være både Gud og menneske. Slik skulle menneskene gjenforenes med Gud.

Han utvalgte oss i Kristus før verdens grunnvoll ble lagt. Ikke den minste bokstav eller en prikk kunne endres i loven. Og tilsvarende umulig var det for den falne menneskehet å oppfylle loven. De kunne ikke leve ut en rettferdighet og hellighet som de ikke lenger hadde. Nå måtte enten Guds hensikt med å skape menneskene, falle bort, - og hans livs sønn, hans bilde og barn gå evig fortaapt. Eller Gud måtte selv tenke ut et råd til menneskenes frelse. Da forbarmet han seg over oss i sin egen frie viljes kjærlighet og rådslutning. Han bestemte og utvalgte sin egen, elskede Sønn, det evige og selvstendige Ordet, til vår frelse. Han som også i sin like store barmhjertighet og kjærlighet villig tok på seg å bli menneskenes bror og frelseshøvding. "Så har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne". "Såsom genom én överträdelse fördömelse kom över alla menniskor, så har ock genom én rättfärdighet rättferdiggörrelse till liv kommit över alla människor".

Men det er utelukkende i Kristus vi er utvalgt. Derfor er det bare i ham vi kan behage Gud, og bli frelst. Derfor taler også Skriften over alt om det ene nødvendige; at vi blir forenet med Kristus, blir ikledd ham. Om at det er en betingelse at vi har tatt imot (annammet) Kristus, og tror på ham. Men i Guds rådslutning hørte også dette med, at han her i livet skulle kalle oss til dette nåderiket sitt. Derfor bruker Paulus denne uttryksformen her: "dem som er kalt etter hans rådslutning". I 2Tim 1: 9, som vi allerede har nevnt, nevnes også kallet. Og der i betydningen av den fullbyrdelsen av den evige nådebeslutningen, som foregår her i livet; det ytre og åpenbare midlet til å ikles Kristus. "Kalt" bruker Paulus (her som i begynnelsen av brevet: kap. 1: 6, 7) også om dem som ved troen har mottatt kallet, og fått del i evangeliets himmelske skatter. Men ordet "kalt" innebærer ikke uten videre at kallet også fører til dette salige resultatet at det blir tatt imot av menneskene. For i Mat 20: 16 og 22: 14 sier Herren selv uttrykkelig at "mange er kalt, men få er utvalgt". Av dette ser vi jo at ikke alle som er kalt, dermed også er utvalgt. Samtidig forstår vi også at det er en misforståelse når noen mener at ordene i v. 30, om at "dem som han forut har bestemt, dem har han også kalt", skulle bety at det bare er de utvalgte som blir kalt. Dette kommer vi snart nærmere inn på.

Men når "kalt" brukes her i vårt vers om dem som "elsker Gud", da gjelder det ganske visst de som også har tatt imot kallet, og dermed blitt rettferdiggjort og hellige. Og når apostelen bare sier de er "kalt", eller "som er kalt etter hans rådslutning", så retter han dermed blikket vårt utelukkende mot nåden hos ham som kaller (kap. 9: 11), og mot den trøsten som ligger i selve kallet. Trøsten i dette at "alle ting virker sammen til deres beste" grunner han altså helt og holdent på den evige makt og vilje til å frelse oss, som han har som har kalt oss. I dette ligger virkelig en stor trøst for engstelige sjeler: Dette at hvis Gud har kalt deg, så har du allerede i dette et bevis på at han vil frelse deg. For hvorfor skulle han ellers ha kalt deg til omvendelse og tro? Men Paulus visste godt at ikke alle som er kalt, også kommer igjennom og blir utvalgt. Likevel nevner han kallet som en trøst. Da skjønner vi at her taler apostelen utelukkende til de gudfryktige sjelene som er engstelige for at de skal falle ut av nåden. Gjennom hele dette kapitlet merker vi at det er disse han taler til. Og dette bør vi tenke nøye over, for å kunne oppfatte dette stedet rett.

De som ikke er opptatt med nåden, og om de kan falle ut av den, må ikke ta til seg trøsten som forkynnes her. For disse er det ingen hjelp i all Guds trofasthet og makt. Derfor har heller ikke Skriften noen som helst trøst for de sorgløse. Men når det derimot gjelder de som er bekymret over sine svakheter (v. 26), men som elsker Gud så de er redd for å miste ham, for dem gjelder løftene på grunn av hans trofasthet som har kalt dem; at ingen ting i hele verden, verken død eller liv, verken engler eller myndigheter eller makter, verken det som er nå eller det som skal komme, skal være i stand til å skille dem fra Guds kjærlighet, den som er i Kristus Jesus. Tvert imot skal alle ting virke sammen til det gode for dem. Apostelen skriver altså her med sikte på disse som er redd for å falle ut av nåden. Hans ord angår dem og tjener dem så lenge de lever i denne innstillingen. Men da forstår vi også hvorfor han taler her om de utvalgte, om de Gud har forut kjent og forut bestemt til evig liv. Han taler ikke her om de som "tror til en tid, men i fristelsens stund faller de fra" (Luk 8: 13). Han taler om de som alltid holder seg til Herren i gudsfrykt og tro, og frykter for at de skal falle ut av nåden. Og fordi Han som vet alt også må ha forutsett hvem disse er, så har han også "forutbestemt" dem til å bli arvinger i hans rike. Og de som har det slik, de skal Gud alltid føre helt fram til herligheten. Dette taler så apostelen videre om: